

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 4TH (SESSION 2023-24)

Course Book – Level up with Cambridge English

Term -1

Periodic 1 - L- Our Friends
L- Our home in the world,

Grammar – Cambridge school grammar

Periodic – 1 L- 1 Nouns 1- Abstract, Concrete
L- 2 Nouns 11: Possessive form of nouns

Periodic -2 P- Our Family
L- Animal Buddies

Grammar

Periodic 2 L- 3 Nouns III: Revision: Regular plurals , irregular plurals
L- 4 Pronouns I : Reflexive , Emphatic

Term – 1

L- The Gentle Giants

P- Birds in Flight

L- Hobbies are fun

L- Birds watching

P- Reading Books

Grammar – Level Up Cambridge

L-5 Pronouns II : Demonstrative

L-6 Articles , definite article the

L-7 Adjectives 1 : degree : revision (regular adjectives) irregular adjectives

L-8 Adjectives II : order

Writing Section :-

Informal Letter - Write letter to your friend wishing him a belated happy birthday . Tell him how you forgot to wish him tell how you won the third position and how you wished he was there to celebrate with you .

Message: - Write a message to your sister, to tell her that her friend had called to say that she would come and work with her on the science project at 5 PM the day.

Story :- Union is Strength .

- Note:-**
- i. Vocabulary and Comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.
  - ii. Remaining exercises are for practice in class or for holiday's homework.
  - iii. Let us listen let us speak, let us write (only for practice in class)

Term 2- Course Book – Level up with Cambridge English.

Periodic -3

- L- Not from this world
- L- Popular animal Lores

Grammar

Periodic -3

- L-9 Verbs 1 present Perfect Tense
- L-10 Subject – Verb – Object

Periodic -4

- P- Fantastic creatures
- L- The Accidental Astronauts

Grammar

Periodic -4

- L- 11 Subject – verb Agreement
- L- 12 Adverbs: frequency

Term -2

- L- The outer space
- P- A journey outside space
- L- Duty and love
- P- The Developed India

Grammar – Level Up Cambridge

- L- 13 Verbs 11 Future Continue Tense
- L-14 Verbs III Models verbs : may , might , must
- L-15 Preposition on , in , at , up, under , after, above , with , from
- L-16 Conjunction : for , so

Writing Section :-

Notice – You are secretary of the earth society of your school . Write a notice for a tree plantation drive to be help in your school for student of grade 4 . All the materials will be provided by the school and the first 15 student to enroll in the programme will be selected .

Process- Describe the process of making a glass of lemonade in not more than 150 words

Fantasy Story – Cinderella

- Note:-**
- Vocabulary and Comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.
  - Remaining exercise are for practice in class or for holidays homework.
  - Let us listen let us speak, let us write (only for practice in class)

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 5TH (SESSION 2023-24)

Term -I

Course book :- Level up with Cambridge English

Periodic 1   L- 1 Worthy teammate
L – Roll the dice

Grammar:-

L- 1 Nouns : Common ,Proper , Collective
L- 2 Sentences | Assertive ,Interrogative, Imperative exclamatory

Periodic 2   L- 3 Winners
L- 4 Growing Up

Grammar:-

L – 3_Verbs | auxiliaries : be , do , have
L- 4 Adjectives : revision (quality , quantity , number , possessive , order of adjectives)

Term 1

L- 5 Protecting Animals Habitats

L- 6 The glory of Konark

L-7 One for all

L-8 A treat for the senses

Grammar :- Cambridge school Grammar

Term 1

L-5 Verbs II :past perfect Tense

L-6 Subject – Verb concord

L-7 Making comparisons : adjectives

L-8 Adverbs : revision | Time, Place , manner frequency , degree

Writing Section :-

Message :- Write a message to your mother telling her that you have gone to visit your grandmother who lives down the street and that you will be back for dinner.

Formal Letter :- Write a letter to the editor of the magazine , children today asking if you can contribute an article on the ‘ clean and green school ‘ Project you have started with your class mated in your school .

Story :- The Golden Eggs.

Note:-

(i). Vocabulary and comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.

(ii) Remaining exercises are for practice in class or for holidays homework)

(iii) let us letter , let us speak let us write (only for practice in class)

II Term

Course book :- Level up with Cambridge English.

Periodic 3   L- 9 What's your Language
                    L - 10 The Comics Man

Grammar:-

L- 9 Verbs III : present participles
L- 10 Phrases and Clauses

Periodic 4   L- 11 The Dance of the Fairies
                    L- 12 Wit and Bravery

Grammar:-

L- 11 Determines
L-12 Verbs IV : Transitive , Intransitive

Term II

L- 13 Pedal On !
L- 14 Backyard Escapade
L-15 It takes just One !
L-16 Determination
L-17 A Dream for our world.

Term – 2

Cambridge School Grammar

Term -2   L- 13 Active and Passive voice
                    L-14 Sentences II : Simple , compound
                    L- 15 Sentence III complex
                    L- 16 Direct and indirect speech

Writing Section :-

Notice:- Write a notice announcing that your pet dog is missing and that you are offering a reward to anyone who finds it .

Informal Letter :- Your best friend has first moved to a new city . Write a letter asking if he/she is doing well and what is his/her new life and school is like .

Story :- Honesty is the best policy .

Note:-

- (i). Vocabulary and comprehension exercises of all chapters are include in syllabus.
- (ii) Remaining exercises are for practice in class or for holidays homework)
- (iii) let us letter , let us speak let us write (only for practice in class)

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 6TH (SESSION 2023-24)

Term -I

Course book :- Level up with Cambridge English

Periodic 1

L- 1 A Musical Cure

L – Staying Healthy

Grammar:-

L- 1 Nouns

L- 2 Articles

Periodic 2

L- 3 Our Bodies , Our Homes

L- 4 Harmonious Living

Grammar :-

L – 3 Pronouns

L- 4 Adverbs

Term 1

L- 5 Preserving Forests

L- 6 Memories of spring

L-7 Realising Dreams

L-8 The surprises of Science

L-9 A trust with Brilliance

Term 1 Grammar :-

L-5 Verbs I: Future perfect tense

L-6 Verbs II: Present perfect continuous tense

L-7 Verbs III : The infinitive

L-8 Verbs IV : Modal verbs : Must , should, ought to

Writing Section :- E-mail (Explaining visits) , Invitation(Inviting people for events)

II Term

Course book :- Level up with Cambridge English.

Periodic 3

L- 10 Spreading smiles

L – 11 A friend in Need

Grammar :-

L- 9 Active and Passive voice

L- 10 Preposition : time , movement, place, position

Periodic 4

L- 12 In your shoes

L- 13 Clue in

Grammar :-

L- 11 Conjunction : as when ,while

L- 12 Phrases I: noun phrases

Term II

Course book: - Level up with Cambridge English

L- 14 Believe it or not

L- 15 The unknown

L-16 The Resolve

L-17 The Brave hearts

L-18 Facing Challenges

Grammar :- Cambridge school Grammar

Term II

L-13 Phrases II: adjective Phrases

L-14 Sentences : Simple , compound , complex

L-15 Clauses I : type –conditional

L-16 Clauses II type -1 conditional

Writing Section –,Notice (Lost and found) , Autobiography (From Book)

Note:-

(i). Vocabulary and comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.

(ii) Remaining exercises are for practice in class or for holidays homework)

(iii) let us letter , let us speak let us write (only for practice in class)

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 7TH (SESSION 2023-24)

Term-I

Periodic test Syllabus

Periodic -1

Unit – A. Curious Beings

Grammar – 1. Some, Any, No.

Periodic-2

Unit 3 – A . Cyberspace

Grammar – 5. Verbs II

1.Level up With Cambridge English

Unit 1. Entertainment

B. Today's Entertainment   C.A melodious Companion .

Unit 2. Mother earth

A. Natures' queen   B. Green Warriors   C. Save our home.

Unit 3. Science and technology

B. AI our Friend   C. Beauty of the Universe

II Writing Section :-

Note:- Composition Part will be unseen.

1. Descriptive paragraph (thing or place)

2. E – mail (from grammar book)

Cambridge School Grammar

2.Verbs I   3.Clauses I   4.Clauses II   6.Verbs III   7.Verbs IV   8. Verbs V

Note:-let us letter , let us speak let us write (only for practice in class)

Term -2

Note:- 20% of term 1 syllabus will be included in term -2

Periodic test Syllabus

Periodic 3 :-

Unit 4 :- A Trust your eyes.

Grammar :- 9 Verbs VI

Periodic 4:-

Unit -6 :- A A tribute

Grammar 13. Clauses III

Level Up with Cambridge English .

Unit 4 Fashion

B. Fashion Recycled   C. Style and grace

Unit 5:- Travel

A. A strange Adventure   B. a land of wonders   C. Exploring the Exotic

Unit 6 :- The Elderly

B. Age is just a number   C. Caring for the elderly.

Writing Section .

Note:- Composition part will be unseen

1.Informal Letter (Explaining Visits)   2. Short Essay (From Book)   3. E – Mail (From Book)

Cambridge School Grammar

1. Verbs I   8.Verbs V   10.Verbs VII   11.Conjunction I   12. Conjunction II
14.Active and Passive   15.Reported speech   16. Clauses IV

Note:-

(i). Vocabulary and comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.

(ii) Remaining exercises are for practice in class or for holidays homework)

(iii) let us letter , let us speak let us write (only for practice in class)

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 8TH (SESSION 2023-24)

Term - I

Periodic test Syllabus

Periodic Test -1

Unit 1 A. Food for Thought

Grammar 1. Nouns

Periodic Test 2

Unit 3 A funny Fiasco

Grammar – 5. Gerunds

1.Level Up with Cambridge English

Unit 1 Food

B. Feast on a plane

C. Food and memories

Unit 2. Green World

1. Trust

2. Conservation Ideas

3.A wake –up call.

Unit 2 . Humour

B. Ha ! Ha !

C. Cracking impact

II Writing Section :-

Note:- Composition Part will be unseen

1.Travelogue (From Book)

2. News Paper Report (Events Organised in School)

Cambridge School Grammar

2. Pronouns

3.Adjectives

4.Participles

6.Verbs I

7.Verbs II

8.Reportes speech

Term -2

Note :- 30% of term I syllabus will be included in term – 2

Periodic Test syllabus .

Periodic 3 :-

Unit 4 A Generosity

Grammar 9. Clauses I

Periodic 4 :-

Unit 6 A Persistence and Grit

Grammar :- 13 Prepositions.

Level Up with Cambridge English .

Unit 4 Money and Us.

B. Money matters

C. Costlier than money.

Unit 5 . Tourism

A. A race against time

B. Heaven on earth

C. Home to all

Unit 6 :- An equitable world

B. Setting an example

C. Busy as a Bee

Writing Section (Unseen)

1. Interview (From Book)

2. Formal E – mail (invitation)

Cambridge School Grammar

6. Verbs I

7. Verbs II

10.Clauses II

11. Clauses III

12. Tag Questions

15. Either , Neither and Too

16. Determiners

Note:-

i.Vocabulary and Comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.

ii. Remaining exercise are for practice in class or for holidays homework.

iii.Let us listen , let us speak, let us write (only for practice in class)

Directorate of Education (SGPC)Bhadurgarh (CBSE School)

Syllabus - 2023-24

Subject -Science Class:4th

Term 1

CH 1-Food Production and storage in plants

CH 2-Plant Habitat

CH 5 .Food and Digestion

CH 7 Formation of soil

CH 8 Solid ,Liquids and Gases

CH 10 Weather, Air and Water

CH 11 Clothes we Wear

Term 2

CH 3-Reproduction in animals

CH 4-Adaptation in Animals

CH 6. Teeth and Microbes

CH 9 Force Work and Energy

CH 12 Safety first

CH 13. The Earth and its Neighbours

Blue Print

1. Blanks	7×1=7m
2. MCQ	8×1=8m
3. True/False	7×1=7m
4. Match the column	8×1=8m
5. One word answer	10×1=10m
6. Very short answers	5×2=10m
7. Short questions	4×3=12m
8. Long questions	3×4=12m
9. Diagram	1×6=6m
10. Periodic Test	10 m
11. Activity	05m
12. Notebook	05m
Total=	100 m

NOTE:-

FOR CLASSES 3RD-5TH . NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2

DIRECTORATE OF EDUCATION,S.G.P.C (BHADURGARH)

SYLLABUS-CLASS-5TH (SCIENCE) SESSION(2023-24)

Term 1

- CH-1 Growing Plants
- CH 2-Animal Life
- CH 4 Nervous System
- CH 5 Food, health and hygiene
- CH 8 Essential for life : Air and Water
- CH 11 Rocks and Minerals
- CH 12 Our environment and Human activities

Term 2

- CH 3-Skeletal and Muscular system
- CH 6 Safety and First Aid
- CH 7 Machine and tools
- CH 9 Measure Natural Disasters
- CH 10 Soil Erosion and Conservation
- CH 13.Our Closest Neighbours

BLUE PRINT

1. BLANKS	7 x 1=7
2. MCQ	8 x 1=8
3. TRUE/FALSE	7 x 1=7
4. MATCH THE COLUMNS	8 x 1=8
5. ONE WORD ANSWERS	10 x 1=10
6. VERY SHORT ANSWERS	5 x 2=10
7. SHORT QUESTIONS	4 x 3=12
8. LONG QUESTIONS	3 x 4=12
9. DIAGRAMS	1 x 6=6
10. PERIODIC TEST	10M
11. SUBJECT ENRICHMENT ACTIVITY	5M
12. NOTEBOOK	5M

NOTE:-

FOR CLASSES 4th-5TH . NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2

Blue Print of Question Paper

1.Blanks	10x1=10	}	80 marks
2. MCQ	10x1=10		
3. One Word Answer	8x1=8		
4.Very Short Answer	7x2=14		
5 Short Answer	6x3=18		
6. Long Answer	5x3=15		
Diagram	5	}	20 marks
7. Periodic test	10		
8. Subject enrichment Activity / Practical	5		
9. Note Book	5	}	20 marks
Total	80+20=100 marks		

S.no.	Term-1
1	Ch-1. Components of Food
2	Ch-2 .Sorting Materials into Group
3	Ch-5. Body Movements
4	Ch-7 Motion and Measurement of Distance
5	Ch-9Electricity and Circuits
6	Ch-11 Air around Us

S.no.	Term-2
1	Ch-3 .Separation of Substances
2	Ch-4 Getting to Know Plant
3	Ch-6. The living Organisms and their
4	surroundingsCh-8 Light, Shadows and Reflections
5	Ch-10 Fun with Magnets
	Note:- 10% of Term-1
6	Ch-1 .Components of Food

Note :- According to new NCERT EDITION (November 2022)

DIRECTORATE OF EDUCATION,(SGPC) BHADURGARH

CLASS-7TH SYLLABUS -SCIENCE   SESSION-2023-24

Blue Print of Question Paper

1.Blanks	10x1=10	}	80 marks
2. MCQ	10x1=10		
3. One Word Answer	8x1=8		
4.Very Short Answer	7x2=14		
5 Short Answer	6x3=18		
6. Long Answer	3x5=15		
Diagrams	5		
7. Periodic test	10	}	20 marks
8. Subject enrichment Activity / Practical	5		
9. Note Book	5		
Total	80+20=100 marks		

S.no.	Term-1
1	CH-1.Nutrition In Plants
2	CH-2. Nutrition In Animals
3	CH-4 Acids, Bases And Salts
4	CH-5 .Physical And Chemical Changes
5	CH-9 Motion and Time
6	CH-12 .Forests our Lifeline
7	CH-13 Waste water Story

S.no.	Term-2
1	CH-3 . Heat
2	CH-6.Respiration in Organisms
3	CH-7 .Transportation in Animals and Plants
4	CH-8 Reproduction in Plants
5	CH-10 Electric current and Its Effect
6	CH-11 .Light
	Note:- 20% of Term-1
7	Ch-2 Nutrition In Animals
8	Ch-6 Physical And Chemical Changes

Note :- According to new NCERT EDITION (December 2022)

DIRECTORATE OF EDUCATION.(SGPC) BHADURGARH

CLASS-8TH SYLLABUS -SCIENCE

SESSION-2023-24

Blue Print of Question Paper

1.Blanks	5x1=5	}	80 marks
2. MCQ	10x1=10		
3. One Word Answer	5x1=5		
4.Very Short Answer	7x2=14		
5 Short Answer	7x3=21		
6. Long Answer	4x5=20		
Diagrams	5		
7. Periodic test	10	}	20 marks
8. Subject enrichment Activity / Practical	5		
9. Note Book	5		
Total	80+20=100 marks		

S.no.	Term-1
1	Ch-1. Crop Production and Management
2	CH-2. Microorganisms Friend and Foe
3	CH-3. Coal and Petroleum
4	CH-4 .Combustion and Flame
5	CH-5 . Conservation Of Plants and Animals
6	CH-8. Force and Pressure
7	CH-12. Natural Phenomena

S.no.	Term-2
1	CH-6. Reproduction in Animals
2	CH-7 Reaching the age of Adolescence
3	CH-9. Friction
4	CH-10.Sound
5	CH-11. Chemical Effect of Electric Current
6	CH-13.Light
7	Note:- 30% of Term-1 Ch-4.Coal and Petroleum
8	Ch-5. Conservation Of Plants and Animals
9	Ch-8. Force and Pressure

Note :- According to new NCERT EDITION (November 2022)

DIRECTORATE OF EDUCATION,(SGPC) BHADURGARH

CLASS-9TH SYLLABUS –SCIENCE

SESSION-2023-24

S.no.	HALF YEARLY EXAM
1	Ch-1 Matter in our surrounding
2	CH-2. Is matter around us Pure?
3	CH-5 The fundamental unit of life
4	CH-7 Motion
5	CH-8- Force and Laws of Motion
6	CH-9 Gravitation

Note :- According to new NCERT EDITION (October 2022)

- **Question paper should be according to CBSE sample paper (2023-24)**
- **CBSE SYYABUS should be strictly followed.**
- - Secondary & Senior Secondary School Curriculum – https://cbseacademic.nic.in/curriculum_2024.html
- - Sample Question Papers – Secondary –
- https://cbseacademic.nic.in/SQP_CLASSX_2023-24.html

DIRECTORATE OF EDUCATION,(SGPC) BHADURGARH

CLASS-10TH SYLLABUS –SCIENCE   SESSION-2023-24

S.no.	HALF YEARLY EXAM
1	Ch-1 Chemical Reaction and equation
2	CH-2. Acids ,Bases and Salts
3	CH-5Life Process
4	CH-6 Control and Coordination
5	CH-9-Light –Reflection and Refraction
6	CH-10 The Human Eye and the Colourful World

Note :- According to new NCERT EDITION (October 2022)

- **Question paper should be according to CBSE sample paper (2023-24)**
- **CBSE SYLABUS should be strictly followed.**
- - Secondary & Senior Secondary School Curriculum – https://cbseacademic.nic.in/curriculum_2024.html
- - Sample Question Papers – Secondary –

https://cbseacademic.nic.in/SQP_CLASSX_2023-24.html

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)
CLASS IV

Book prescribed:- Indiannica learning time tales

Term 1

Unit 1

Ch-1 India our country

Ch-2 Northen Mountains

Ch-3 Northen Plains

Ch-4 Great Indian Desert

Ch-5 Southern Plateaus

Ch-6 Coastal Plains and islands

Ch-7 Climate of India

Ch-8 Agriculture in India

Ch-10 Water Resources

Map Work:- Ch-1, Ch-4, Ch-6

Periodic- 1 – Ch-2 Northen Mountains, Ch-3 Northen Plains

Periodic-2 – Ch-5 Southern Plateaus, Ch-6 Coastal Plains and islands.

Note: - Periodic test syllabus will not be included in Term-1 exams.

Note: - Part F and G of chapters will not be included in exams.

Term -2

Ch-12- Mineral Resources

Ch-13- Our forests

Ch-14 Transport and communication

Ch-15 - Our government

Ch-16- Our Goals rights and duties

Ch- 17- Our national symbols

Ch-18- Human Resources

Ch-19- Caring for public property

Ch-20- Our rich heritage.

Map work: - Ch-13, states of India & Capital of India.

Periodic-3- Ch-12- Mineral resources, Ch-13 our forests.

Periodic-4- Ch-16 our goals, rights and duties, Ch-18 Human resources.

Note: - Periodic Syllabus will not be included in final paper. Part F and G of chapters will not be included in final paper.

Question Paper Pattern: -

1. Objective type questions 1X20=20(MCQ 10, Blanks -5, True / False -5, Matching -5)

2. One word answer 1X10=10

3. Very short answers 2X9 =18

4. Short answers 3X4 =12

5. Long answer 4X3 =12

5. Map 1X3 =3

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)

CLASS V

Book prescribed: - Indiannica learning time tales

Term 1

- Ch-1- Globes and Maps
- Ch-2- Latitude and Longitudes
- Ch-3- Rotation and revolution of the earth
- Ch-4- Major landforms
- Ch-5- Weather and climate
- Ch-6- Democratic republic of congo
- Ch-7- Land of ice and snow
- Ch-8- Land of hot sands
- Ch-9- Grasslands of the temperate zone
- Ch-11- Natural disasters

Map work: - Ch -4, book page 70 (enrichment activities)

Periodic -1- Ch-6 Democratic Congo , Ch-2- Latitudes and Longitudes .

Periodic-2- Ch-7 – Land of ice and now, Ch-9- Grasslands of the Temperate zone.

Note: - Periodic syllabus will not included in exams.

Term -2

- Ch-12- Protecting the environment
- Ch-13- Evolution of writing
- Ch-14- History of Medicine
- Ch-15- People who won the Nobel prize
- Ch-16- Two world wars.
- Ch-17-United Nations
- Ch-18-Working of the United Nations
- Ch-20- Revolt of 1857
- Ch-22- Rise of Mahatama
- Ch-23- Indian Government

Map work: - Continents and oceans on world map, Map of India (Ch- 20- Revolt of 1857) Cities- Meerut, Delhi, Kanpur , Lkhnow, Jhansi)

Periodic -3- Ch-13 – evolution of writing, Ch-15- People who won the Nobel Prize.

Periodic-4- Ch-16 -Two world wars, Ch-18-Working of the United Nations

Question Paper Pattern: -

1. Objective type questions 1X20=20(MCQ 10, Blanks -5, True / False -5, Matching -5)
2. One word answer 1X10=10
3. Very short answers 2X9 =18
4. Short answers 3X4 =12
5. Long answer 4X3 =12
5. Map 1X3 =3

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks.

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)
CLASS VI

Book prescribed: -

1. History – Our Past -1
2. Geography – Earth our habitat
3. Social and Political life

Term-1

1. History:-

- Ch-1- What, Where, How, When
- Ch-2- From gathering to growing food
- Ch-3 – In the earliest cities
- Ch-4- What books and burials Tell us
- Ch-5- Kingdoms, Kings and an early Republic

2. Geography:-

- Ch-1 – The earth in the solar system
- Ch-2- Globe Latitude and Longitudes
- Ch-3- Motions of the earth

3. Social political life:-

- Ch-1- Understanding diversity
- Ch-3- What is Government
- Ch-4- Panchayati Raj

Map work- Maps related to Term -1 chapter of History & Geography

Periodic - 1- Ch-1 -What, Where, How, When (History), Globe Latitude and Longitudes (Geography)

Periodic-2- Ch-1 Understanding diversity (Social political life), Ch-3 – In the earliest cities (History)

Note: - Periodic test syllabus will not be included in Terminal exams.

Term-2

1. History:-

- Ch-6 New questions and ideas
- Ch-8- Villages towns and traders
- Ch-9- New Empire and kingdoms
- Ch-10- Building painting and books

2. Geography:-

- Ch-4- Maps
- Ch-5-Major domains of the earth
- Ch-6- Our country India

3. Social political I

- Ch-5- Rural administration
- Ch-6- Urban administration
- Ch- 7- Rural livelihoods
- Ch-8-Urban livelihoods

Periodic-3- Ch- Villages towns and traders (His), Rural administration (Social, political life)

Periodic -4- Ch-4 – Maps, Urban and administration (Social, political life)

Map work: - Maps related to Term 2 chapters of history and Geography.

Term 1 Syllabus10%- The earth in the solar system.

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks .

Question Paper Pattern: -

1. Objective type questions 1X20=20(MCQ 10, Blanks -5, True / False -5, Matching -5)
2. One word answer 1X10=10
3. Very short answers 2X9 =18
4. Short answers 3X4 =12
5. Long answer 4X3 =12
5. Map 1X3 =3

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)
CLASS VII

Books:-

1. History – Our Past -2
2. Geography – Earth our habitat-2
3. Social and Political life-2

History:-

- Ch-1- Tracing changes through a thousand years
Ch-2- New kings and Kingdoms
Ch-3- The Delhi Sultans (12th to 15th century)
Ch-4- The Mughals (16th to 17th century)

Geography

- Ch-1- Environment
Ch-2- inside our earth
Ch-3- Our changing earth
Ch- 4 – Air

Social political life

- Ch-1- On equality
Ch-2- Role of government in health
Ch-3- How the state government works
Ch-4- Growing up boys and Girls

Periodic-1- Ch-1- Tracing changes through a thousand year, Ch-1Environment

Periodic 2- ch-1- On equality, ch-2- New kings and kingdoms.

Map works:- Maps related to term 1 Chapter of history.

Periodic test syllabus will not be included in Terminal exams.

Term-2

History

- Ch-5- Tribes, Nomads and settled communities
Ch-6- Devotional paths to the Divine
Ch-7- The making of regional cultures
Ch-8- Eighteenth century political formation

2. Geography

- Ch-5- Water
Ch-6- Human environment interactions: The Tropical and the subtropical region.
Ch-7- Life in deserts.

Civics

- Ch-5- Women change the world
Ch-6- Understanding media
Ch-7- Markets around us
Ch-8- A shirt in the market

Map work- Maps related to Term-2 chapter.

Term -1 Syllabus: - 20% syllabus Air, How the state government works.

Periodic 3:- Tribes nomads and settled communities, water

Periodic 4:- Devotional paths to the divine, women change the world.

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment will be of 20 marks

Question Paper Pattern: -

1. Objective type questions 1X20=20(MCQ 10, Blanks -5, True / False -5, Matching -5)
2. One word answer 1X10=10
3. Very short answers 2X9 =18
4. Short answers 3X4 =12
5. Long answer 4X3 =12
5. Map 1X3 =3

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)

Class VIII

Term-1

Books:-

1. Social and political life-3

2. Our Past -3

3. Social science resources and development

History

1. How when and where
2. From trade to territory
3. Ruling the country side
4. Tribes , dikes and the vision of golden age

Civics

1. The Indian constitutions
2. Understanding secularism
3. Parliament and making of law
4. Judiciary

Geography

1. Resources
2. Land soil, water, natural, vegetation & wild life resources
3. Mineral and power resources

Periodic 1- Ch- From trade to territory , Understanding secularism

Periodic-2- Judiciary, Resources.

Map work:-Maps related to Term-1 chapter.

Periodic test syllabus will not be included in terminal exams

Term-2

History

- Ch-5- When people rebel 1857 after.
- Ch-6- Civilizing the native education the nation
- Ch-7- Women caste and reform
- Ch-8- The making of the national movement 1870-1947

Civics

- Ch-5- Understanding marginalization
- Ch-7. Public facilities
- Ch-8- Law & social justice

Geography

- Ch-4- Agriculture
- Ch-5-Industrial
- Ch-6Human resources

Map work:-Maps related to Term-1 chapter.

Periodic test syllabus will not be included in Final I exams

Periodic 3 Civilizing the native education the nation, Understanding marginalization.

Periodic -4 Law & social justice, Women caste and reform.

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks

30% syllabus How when and where, Parliament and making of law, Mineral and power resources

Question Paper Pattern: -

Based upon IX and X class

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks.

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class - 4th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-3	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3

पाठ - 1 से 9 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-3

भाषा (अभ्यास सहित)

वर्ण (अभ्यास सहित)

मात्राएँ, शब्द तथा वाक्य (अभ्यास सहित)

संज्ञा (अभ्यास सहित)

लिंग बदलो (मौसा से जेठ तक)

वचन बदलो (तोता से माला तक)

विलोम शब्द (अपना से बुराई तक)

पर्यायवाची शब्द (आग, आसमान, राजा, कमल, धरती, सागर, साँप, जल)

अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (जो चित्र बनाता है, से जो पढ़ा-लिखा न हो तक)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को दो दिन का अवकाश लेने के लिए प्रार्थना पत्र,

मित्र के जन्मदिन पर उसे बधाई पत्र लिखिए)

अनुच्छेद लेखन (मेरा घर, मेरी गर्मी की छुट्टियाँ)

कहानी लेखन (लालची कुत्ता, कौआ और लोमड़ी)

निबंध लेखन (दीपावली, सुबह की सैर)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class - 4th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-3	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3

पाठ - 10 से 18 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-3

सर्वनाम (अभ्यास सहित)

विशेषण (अभ्यास सहित)

लिंग बदलो (माली से दूल्हा तक)

विलोम (प्रश्न से मैला तक)

पर्यायवाची शब्द (रात, बगीचा, बेटा, सोना, पक्षी, घोड़ा, माँ)

अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (जो मिट्टी के बरतन बनाए, से जो ईश्वर को न मानता हो तक)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को जुर्माना माफ करवाने के लिए प्रार्थना पत्र,

नानी जी को जन्मदिन पर भेजे गए उपहार (घड़ी) के लिए धन्यवाद-पत्र)

अनुच्छेद लेखन (बारिश का एक दिन, सच्चा मित्र)

कहानी लेखन (ईमानदार लकड़हारा, प्यासा कौआ)

निबंध लेखन (होली, समय का महत्व)

NOTE:- NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-5th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-4	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-4	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-4

पाठ - 1 से 9 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-4

पाठ-1 भाषा और व्याकरण (अभ्यास सहित)

पाठ-2 वर्ण, वर्णमाला और मात्रा (अभ्यास सहित)

पाठ-4 संज्ञा

(क) लिंग (अभ्यास सहित)

(ख) वचन (अभ्यास सहित)

पाठ-14 शब्द और अर्थ

(क) पर्यायवाची शब्द (आसमान से बेटी तक)

(ख) विलोम शब्द (ठीक से विजय तक)

(ग) अनेकार्थी शब्द (पृष्ठ संख्या-64)

पाठ-15 मुहावरे (प्रसन्नता, जो बहुत प्रिय हो, अपमानित होना, गुस्सा करना, सच्चाई का ज्ञान होना, मेहनत करना)

पत्र लेखन (दो दिन का अवकाश मांगने के लिए कक्षा-अध्यापिका के नाम पत्र,

बड़ी बहन के विवाह में आने के लिए अपने मित्र/अपनी सहेली के नाम पत्र)

अनुच्छेद लेखन (गाय, मेरा स्कूल)

कहानी लेखन (ईमानदार लकड़हारा, लालची कुत्ता)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-5th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-4	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-4	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-4

पाठ - 10 से 18 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-4

पाठ-5 सर्वनाम (अभ्यास सहित)

पाठ-6 विशेषण (अभ्यास सहित)

पाठ-7 क्रिया (अभ्यास सहित)

पाठ-13 वाक्य भाग (ख) शुद्ध वाक्य

पाठ-14 (ख) विलोम शब्द (प्राचीन से देशी तक)

पाठ-15 मुहावरे (घबराना, हराना, भाग जाना, लज्जित/शर्मिदा होना, परेशान करना, आँखों का तारा)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को शुल्क माफ करने के लिए प्रार्थना पत्र,

चाचा को जन्मदिन के उपहार का धन्यवाद करने के लिए पत्र)

अनुच्छेद लेखन (मेरी माँ, पुस्तकालय)

कहानी लेखन (एकता में बल है, झूठा गडरिया)

निबंध (शिक्षा का महत्व, मेरा अध्यापक)

NOTE:- NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-6th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-1	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-5	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-1

पाठ - 1 से 8 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-5

पाठ-1 भाषा, लिपि और व्याकरण (अभ्यास सहित)

पाठ-2 वर्ण विचार (अभ्यास सहित)

पाठ-3 संज्ञा (लिंग, वचन, कारक)(अभ्यास सहित)

पाठ-11 शब्द और अर्थ

(क) पर्यायवाची शब्द (अँधेरा से धरती तक)

(ख) विलोम शब्द (उदय-अस्त से गुण-दोष तक)

(ग) अनेकार्थी शब्द (उत्तर, तीर, लाल, जलन, ताल, सोना, पत्र, घड़ी, कल, नजर, शब्द, अंक)

(घ) श्रुतिसम भिन्नार्थक शब्द (अचार-आचार से कुल-कूल तक)

(ङ) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (नीचे लिखा हुआ से जो कभी न मरे तक)

पाठ-13 मुहावरे (आँखों में धूल झोंकना से दाल में काला होना तक)

कहानी लेखन (चतुर कौआ, टोपी वाला और बंदर)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को छुट्टी के लिए प्रार्थना पत्र,
पिता जी से पैसे माँगवाने के लिए पत्र)

अनुच्छेद लेखन (चिड़िया घर की सैर, स्कूल में वार्षिक खेलकूद)

निबंध लेखन (मेरी माँ, समाचार पत्र)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-6th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-1	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-5	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-1

पाठ - 9 से 17 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-5

पाठ-4 सर्वनाम (अभ्यास सहित)

पाठ-5 विशेषण (अभ्यास सहित)

पाठ-6 क्रिया और काल (अभ्यास सहित)

पाठ-11 शब्द और अर्थ

(क) पर्यायवाची शब्द (निवेदन से रात तक)

(ख) विलोम शब्द (शत्रु-मित्र से ज्ञानी-मूर्ख तक)

(ग) अनेकार्थी शब्द (अरूण, काम, बल, भाग, हल, वर्ण, घोड़ा, रस, फल, पूर्व, अर्थ, अंबर)

(घ) श्रुतिसम भिन्नार्थक शब्द (कपट-कपाट से इस्त्री-स्त्री तक)

(ङ) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (आकाश में विचरण करने वाला से जिसके संतान न हो तक)

पाठ-13 मुहावरे (फूला न समाना से सिर पर भूत सवार होना तक)

कहानी लेखन (चील और चिड़िया, दो बकरियाँ)

अनुच्छेद लेखन (मेरा गाँव / शहर, दीपावली)

निबंध लेखन (वसंत ऋतु, खेलों का महत्व)

पत्र लेखन (विद्यालय छोड़ने का प्रमाण पत्र प्रदान करने के लिए प्रधानाचार्य को प्रार्थना पत्र, अपने छोटे भाई को परीक्षा में सफलता पाने पर बधाई पत्र)

NOTE:- 10% OF TERM-1 SYLLABUS FROM GRAMMER PORTION WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-7th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-2	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-6	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-2

पाठ - 1 से 9 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-6

पाठ-1 भाषा - बोली, लिपि एवं व्याकरण (अभ्यास सहित)

पाठ-2 वर्ण विचार (अभ्यास सहित)

पाठ-5 शब्द निर्माण (उपसर्ग)

पाठ-6 शब्द भंडार

(क) विलोम शब्द (1 से 30 – अधिक से घृणा तक)

(ख) अनेकार्थक शब्द (1 से 30 – अंक से भाग तक)

(ग) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (1 से 25 – जिसे करना आवश्यक हो से जिस का आकार न हो)

(घ) पर्यायवाची शब्द (1 से 25 – अग्नि से तालाब तक)

पाठ-7 संज्ञा (अभ्यास सहित)

पाठ-16 मुहावरे (1 से 25 - अंग अंग ढीला होना से बाल बाँका न होना तक)

पाठ-21 पत्र लेखन (अनौपचारिक - अपने मित्र को विद्यालय में हुए बाल मेले का वर्णन करते हुए पत्र,

आपने अपनी गर्मी की छुट्टियाँ कैसे बिताई, इस विषय में बताते हुए मित्र को पत्र)

पाठ-22 अनुच्छेद लेखन (मेरा प्रिय त्योहार, मोबाइल फोन छात्रों के लिए उपयुक्त या अनुपयुक्त)

पाठ-23 निबंध लेखन (गणतंत्र दिवस, आदर्श विद्यार्थी)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-7th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-2	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-6	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-2

पाठ - 10 से 20 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-6

पाठ-5 शब्द निर्माण (प्रत्यय)

पाठ-6 शब्द भंडार

(क) श्रुतिसम भिन्नार्थक शब्द (1 से 25 – अनल-अनिल से शाम-श्याम तक)

(ख) पर्यायवाची शब्द (26 से 50 – तलवार से हाथ तक)

(ग) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (26 से 50 – जो नष्ट होने वाला हो से सभी धर्मों को समान महत्व देने वाला तक)

पाठ-9 सर्वनाम (अभ्यास सहित)

पाठ-10 विशेषण (अभ्यास सहित)

पाठ-11 क्रिया (अभ्यास सहित)

पाठ-12 काल (अभ्यास सहित)

पाठ-16 मुहावरे (26 से 49 – भीगी बिल्ली बनना से पैरों तले जमीन खिसकना तक)

पाठ-21 पत्र लेखन (अनौपचारिक – अवकाश प्राप्ति हेतु प्रार्थना पत्र,
अनुचित व्यवहार के लिए प्रधानाचार्य को प्रार्थना पत्र)

पाठ-22 अनुच्छेद लेखन (समय का सदुपयोग, मेरी पहली विमान यात्रा)

पाठ-23 निबंध लेखन (मनोरंजन के साधन, पेड़-पौधे और हम)

NOTE:- 20% OF TERM-1 SYLLABUS FROM GRAMMER PORTION WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-8th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-3	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-7	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-3

पाठ - 1 से 8 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-7

पाठ-1 भाषा, लिपि और व्याकरण (अभ्यास सहित)

पाठ-2 वर्ण विचार (अभ्यास सहित)

पाठ-3 शब्द विचार (अभ्यास सहित)

पाठ-4 संधि (स्वर संधि)

पाठ-5 शब्द निर्माण (उपसर्ग)

पाठ-6 शब्द भंडार

(क) विलोम शब्द (1 से 30 – अतिवृष्टि से आस्तिक तक)

(ख) श्रुतिसम भिन्नार्थक शब्द (1-30 – अन्न-अन्य से चरम-चर्म तक)

(ग) अनेकार्थक शब्द (1 से 30 – अंक से तीर तक)

पाठ-18 मुहावरे (1 से 25 - अंग अंग ढीला होना से आसमान टूट पड़ना तक)

पाठ-20 पत्र लेखन – औपचारिक पत्र (स्वास्थ्य अधिकारी से गंदगी की शिकायत करते हुए पत्र, कक्षा-अध्यापिका से क्षमा याचना के लिए प्रार्थना पत्र)

पाठ-21 अनुच्छेद लेखन (हमारे त्योहार, मेरे विद्यालय का पुस्तकालय)

पाठ-22 निबंध लेखन (मनोरंजन के साधन, सच्चा मित्र, भारत और पाक संबंध)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class-8th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-3	-	30
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-7	-	40
● अपठित गद्यांश	-	10
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक वसंत भाग-3

पाठ - 9 से 18 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-7

पाठ-5 शब्द निर्माण (प्रत्यय)

पाठ-6 शब्द भंडार

(क) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (1 से 30 – जिसका जन्म न हुआ हो से जो कठिनाई से मिले तक)

(ख) पर्यायवाची शब्द (1 से 30 – अतिथि से मदिरा तक)

(ग) अनेकार्थक शब्द (31 से 60 – दंड से शुद्ध तक)

पाठ-10 विशेषण (अभ्यास सहित)

पाठ-12 काल (अभ्यास सहित)

पाठ-15 वाक्य विचार

पाठ-17 विराम चिन्ह (अभ्यास सहित)

पाठ-18 मुहावरे (26 से 50 – आसमान सिर पर उठाना से टका सा जवाब देना तक)

पाठ-20 पत्र लेखन – अनौपचारिक पत्र (अपनी सहेली को अपनी बड़ी बहन के विवाह पर आमंत्रित करते हुए पत्र, अपने छोटे भाई को मन लगाकर अध्ययन करने की सलाह देते हुए पत्र)

पाठ-21 अनुच्छेद लेखन (मित्रता, वसंत ऋतु)

पाठ-22 निबंध लेखन (गुरु-शिष्य संबंध, मेरी अभिलाषा, हमारी राष्ट्रभाषा हिंदी)

NOTE:- 30% OF TERM-1 SYLLABUS FROM GRAMMER PORTION WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ - ਅੱਠਵੀਂ

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਹੀ (Term 1)

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT1 ਪਾਠ 1. ਜੈ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ , ਪਾਠ 2. ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਏ (ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ) ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਲਿੰਗ ਬਦਲੀ

PT 2. ਪਾਠ 3. ਛਿੰਡ ਛਰਾਹਾਂ ਦੀ , ਪਾਠ 4. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ) ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਚਨ ਬਦਲੀ

Term 1

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਪਾਠ -ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ (5 ਤੋਂ 13 ਤੱਕ) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)

ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ

ਨਾਂਵ

ਯੋਜਕ

ਕਿਰਿਆ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

ਮੁਹਾਵਰੇ (1 ਤੋਂ 16)

ਅਖਾਣ (1 ਤੋਂ 7)

ਅਗੇਤਰ

ਸਮਾਨਰਥਕ ਸ਼ਬਦ (page 98)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (page 85)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 15)

ਲੇਖ :- ਗੁਆਚ ਰਹੇ ਪਿੰਡ , ਮੇਬਾਇਲ ਦੇ ਲਾਭ ਤੇ ਹਾਨੀਆ

ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਆਚਰਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ

2. ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਲਗਣ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਬਿਜਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰੋ

ਕਹਾਣੀ :- ਲਾਲਚੀ ਕਿਸਾਨ , ਸਾਰਸ ਤੇ ਲੁੰਬੜੀ

ਅੰਕ ਵੰਡ - 80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਿਕ) 5

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ) 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 25

ਵਿਆਕਰਨ 20

ਲੇਖ 10

ਕਹਾਣੀ 7

ਅਰਜ਼ੀ 8

ਨੋਟ :- Term 1. ਵਿੱਚ PT 1 ਅਤੇ PT 2 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ |ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ - ਅੱਠਵੀਂ
ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ

ਪਾਠ (13- 27) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ

ਸੰਬੰਧਕ

ਵਿਸਮਿਕ

ਵਾਕ - ਬੋਧ

ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ

ਮੁਹਾਵਰੇ (21 ਤੋਂ 46)

ਅਖਾਣ (6 ਤੋਂ 20)

ਲੇਖ :- ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ , ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ।

ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਚਿਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸੋ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਹਨ ।

2. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੋ ।

ਕਹਾਣੀ :- ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਹਵਾ , ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨ ਦੇਧੀ ।

ਅੰਕ ਵੰਡ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ	5
ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ	15
ਵਿਆਕਰਨ	11
ਲੇਖ	5
ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ	4

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ - ਸੱਤਵੀਂ

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਹੀ (Term 1)

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT1 ਪਾਠ 1. ਵਣਜਾਰਾ , ਪਾਠ -2. ਮੋਤੀ , ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (page 54/55)

PT2 ਪਾਠ 3. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ - ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ , ਪਾਠ -4. ਘੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ , ਵਚਨ ਬਦਲੇ (page 61)

Term 1.

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 5 ਤੋਂ 12 ਤੱਕ) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)

ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਬੋਲੀ

ਨਾਂਵ

ਅੱਖਰ ਬੋਧ

ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ (page 29/30)

ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਕਾਲ

ਅਗੇਤਰ (1-12)

ਮੁਹਾਵਰੇ (ਉ, ਅ, ਏ)

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ (1-10)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (page 97)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 15)

ਅਖਾਣ (1 ਤੋਂ 5)

ਲੇਖ:- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ , ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ

ਅਰਜੀ / ਪੱਤਰ :- 1. ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਬਿਨੈ- ਪੱਤਰ

2. ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜੀ ਨੂੰ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ

ਕਹਾਣੀ:- ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ , ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਫਲ

ਨੋਟ :- Term 1 ਵਿੱਚ PT1 ਅਤੇ PT2 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ | ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ - 80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ)	5
ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ)	5
ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ	25
ਵਿਆਕਰਨ	20
ਲੇਖ	10
ਕਹਾਣੀ	7
ਅਰਜੀ	8

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ - ਸੱਤਵੀਂ
ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਅਧਾਰਿਤ ਪਾਠ (14 ਤੋਂ 25)

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ

ਅੱਖਰ ਬੋਧ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

ਕਿਰਿਆ

ਕਾਲ

ਅਗੇਤਰ / ਪਿਛੇਤਰ

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਹੁ - ਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

ਮੁਹਾਵਰੇ (ਏ ਤੋਂ ਸ ਤੱਕ)

ਲੇਖ :- ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ , ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੱਤਰ |

2. ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਛੱਤਬੀੜ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਦੇਖਣ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ |

ਕਹਾਣੀ :- ਤਿੰਨ ਦੇਸਤ , ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਖਜਾਨਾ |

ਅੰਕ ਵੰਡ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ	5
ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ	15
ਵਿਆਕਰਨ	11
ਲੇਖ	5
ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ	4

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਹੀ (Term 1)

ਜਮਾਤ - ਛੇਵੀਂ

ਸਿਲੇਬਸ- ਪੰਜਾਬੀ

PT 1 ਪਾਠ 1. ਤਿਰੰਗਾ , ਪਾਠ- 2. ਆਪਣੇ - ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ , ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (page 54/55)

PT 2 ਪਾਠ 3 ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ,ਪਾਠ - 4. ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ , ਵਚਨ ਬਦਲੇ (page 63)

Term 1

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 5 ਤੋਂ 13) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)

ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਬੋਲੀ

ਨਾਂਵ

ਕਿਰਿਆ

ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ (page 32)

ਅਗੇਤਰ (1 ਤੋਂ 10)

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 10)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (page 94)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 12)

ਮੁਹਾਵਰੇ (1 ਤੋਂ 10)

ਲੇਖ :- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ , ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ

ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਫੀਸ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈ -ਪੱਤਰ

2. ਆਪਣੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ

ਕਹਾਣੀ :- ਸਿਆਣਾ ਕਾਂ , ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ

ਨੋਟ:- Term 1 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ PT ਅਤੇ 1 PT 2 ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ |ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ -80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ) 5

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ) 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 25

ਵਿਆਕਰਨ 20

ਲੇਖ 10

ਕਹਾਣੀ 7

ਅਰਜ਼ੀ 8

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ - ਛੇਵੀਂ
ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ (14 ਤੋਂ 26) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ

ਲੇਖ :- ਪੰਜਾਬ, ਲੋਹੜੀ

ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੋ |

2. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਸਲਾਨਾ ਖਰਚੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ |

ਕਹਾਣੀ :- ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਫਲ, ਸੋਨੇ ਦਾ ਆਂਡਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਰਗੀ |

ਕਾਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ

ਅਗੇਤਰ / ਪਿਛੇਤਰ

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

ਮੁਹਾਵਰੇ (ਅ ਤੋਂ ਏ)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ

ਅੰਕ ਵੰਡ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ

15

ਵਿਆਕਰਨ

11

ਲੇਖ

5

ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ

4

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਹੀ (Term 1)

ਜਮਾਤ - ਪੰਜਵੀਂ

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT 1 – ਪਾਠ 1. ਮੇਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ , ਪਾਠ – 2. ਗਤਕਾ , ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (page 57/58)

PT 2 – ਪਾਠ 3 ਬਾਰਾਂਮਾਹਾ , ਪਾਠ -4. ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ , ਵਚਨ ਬਦਲੇ (page 64/65)

Term 1

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ

ਪਾਠ 5 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ (ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ)

ਵਿਆਕਰਨ (ਨਵ ਅਮਰਦੀਪ)

ਨਾਂਵ , ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ,

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (page 71/72)

ਸ਼ੁੱਧ - ਅਸ਼ੁੱਧ (page 32/33)

ਮੁਹਾਵਰੇ (1 ਤੋਂ 10)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 12)

ਲੇਖ :- ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ , ਮੇਰਾ ਮਿੱਤਰ

ਅਰਜ਼ੀ :- 1. ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ

2. ਮਿੱਤਰ /ਸਰੇਲੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ

ਕਹਾਣੀ :- ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੱਕੜਹਾਰਾ , ਅਸਲੀ ਮਾਂ

ਨੋਟ:- Term 1 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ PT ਅਤੇ 1 PT 2 ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ | ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ -80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ) 5

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ) 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 25

ਵਿਆਕਰਨ 20

ਲੇਖ 10

ਕਹਾਣੀ 7

ਅਰਜ਼ੀ 8

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ ਪੰਜਵੀਂ
ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਰੀ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ (11 ਤੋਂ 21 ਤੱਕ) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ

ਲੇਖ - ਦਿਵਾਲੀ , ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ

ਅਰਜ਼ੀ /ਪੱਤਰ :- 1. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੋ |

2. ਤੁਹਾਡੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਤੋਹਫ਼ਾ ਭੇਜਿਆ ਹੈ | ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ |

ਕਹਾਣੀ :- ਆਲਸੀ ਉਠ , ਸੁਆਰਥੀ ਮਿੱਤਰ

ਲਿੰਗ (33- 80)

ਵਚਨ (37- 42)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਸਕਾ ਤੋਂ ਸਫ਼ਾਈ)

ਮੁਹਾਵਰੇ (21-40)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1- 20)

ਅੰਕ ਵੰਡ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ	5
ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ	15
ਵਿਆਕਰਨ	11
ਲੇਖ	5
ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ / ਅਰਜ਼ੀ	4

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਰੀ (Term 1)

ਜਮਾਤ - ਚੌਥੀ

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT -1 ਪਾਠ -1 ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ , ਪਾਠ -2. ਨਿੱਕੀ ਜਿੰਦ ਵੱਡੀ ਸੋਚ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (page 61)

PT - 2 ਪਾਠ -3. ਬਾਲ ਸੁਖਦੇਵ , ਪਾਠ- 4. ਹਾਥੀ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਵਚਨ ਬਦਲੇ (page 67,68)

Term 1

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 5 ਤੋਂ 10) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ :- (ਨਵ ਅਮਰਦੀਪ)

ਨਾਂਵ , ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬੋਲੀ

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਦਿਨ ਤੋਂ ਦਲੇਰ ਤੱਕ)

ਸੁੱਧ ਅਸੁੱਧ (page 82)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 15)

ਮੁਹਾਵਰੇ (1 ਤੋਂ 10)

ਲੇਖ :- ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ , ਮੇਰਾ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਅਧਿਆਪਕ

ਅਰਜ਼ੀ:- ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਬਿਨੈ- ਪੱਤਰ

ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪੱਤਰ

ਕਹਾਣੀ:- ਸੋਨੇ ਦਾ ਅੰਡਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਰਗੀ

ਨੋਟ :- Term 1 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ PT 1 ਅਤੇ PT 2 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ | ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ 80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ) 5

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ) 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 25

ਵਿਆਕਰਨ 20

ਲੇਖ 10

ਕਹਾਣੀ 7

ਅਰਜ਼ੀ 8

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਜਮਾਤ ਚੌਥੀ
ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ
ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 11 ਤੋਂ 21 ਤੱਕ) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਲੇਖ - ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ , ਪਿਕਨਿਕ

ਅਰਜੀ / ਪੱਤਰ :- 1. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜੀ ਲਿਖੋ

2. ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ / ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ

ਕਹਾਣੀ :- ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਗਲ ਟੱਲੀ

ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ

ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ

ਲਿੰਗ (21-45)

ਵਚਨ (21-45)

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (21-47)

ਅੰਕ ਵੰਡ

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 15

ਵਿਆਕਰਨ 11

ਲੇਖ 5

ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ / ਅਰਜੀ 4

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 4TH (SESSION 2023-24)

BLUE PRINT	
Multiple Choice Question	1 x 10 = 10
Fill In The Blanks	1 x 10 = 10
Match The Column	1 x 5 = 5
True/False	1 x 5 = 5
Very Short Type Question	2 x 6 = 12
Short Type Question	3 x 6 = 18
Long Type Question	4 x 5 = 20
TOTAL	80
INTERNAL ASSESSMENT	20
GRAND TOTAL	100

Term - I		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch - 2	Number System	10
Ch - 3	Addition	7
Ch - 4	Subtraction	8
Ch - 5	Multiplication	8
Ch - 6	Division	11
Ch - 11	Measurement Of Length, Mass and Capacity	13
Ch - 12	Time	13
Ch - 16	Symmetry	5
Ch - 18	Mental Arithmetic	5
TOTAL		80

Term - II		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch - 7	Multiples and Factors	13
Ch - 8	Fractions - I	13
Ch - 9	Fractions - II	11
Ch - 10	Decimal	10
Ch - 13	Geometry	9
Ch - 14	Money	9
Ch - 15	Perimeter	8
Ch - 17	Pictorial representation of number	7
TOTAL		80

NOTE: No Term-I syllabus will be included in Term-I

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 5TH (SESSION 2023-24)

BLUE PRINT	
Multiple Choice Question	1 x 10 = 10
Fill In The Blanks	1 x 10 = 10
Match The Column	1 x 5 = 5
True/False	1 x 5 = 5
Very Short Type Question	2 x 6 = 12
Short Type Question	3 x 6 = 18
Long Type Question	4 x 5 = 20
TOTAL	80
INTERNAL ASSESSMENT	20
GRAND TOTAL	100

Term - I		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 2	Number System	10
Ch -3	Addition and Subtraction of large numbers	7
Ch -4	Multiplication and Division of large numbers	10
Ch -5	Order Of Operation	7
Ch -6	Rounding Numbers	10
Ch -7	Factors and Multiples	10
Ch -8	Fractions	13
Ch -14	Angles	7
Ch -16	Data Handling	6
TOTAL		80

Term - II		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 9	Decimal	14
Ch – 10	Money	11
Ch – 11	Comparing Quantities	13
Ch – 12	Measurement of Length, Weight and Capacity (Volume)	13
Ch – 13	Time	8
Ch – 15	Perimeter And Area	11
Ch – 17	Symmetry	5
Ch - 18	Patterns	5
TOTAL		80

NOTE: No Term-I syllabus will be included in Term-II

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 6TH (SESSION 2023-24)

Term - I		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch - 1	Knowing Our Numbers	10
Ch – 2	Whole Numbers	5
Ch – 3	Playing With Numbers	20
Ch – 4	Basic Geometrical Ideas	10
Ch – 5	Understanding Elementary Shapes	20
Ch - 6	Integers	15
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

Term - II		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 4	Basic Geometrical Ideas	8
Ch – 7	Fractions	15
Ch – 8	Decimals	17
Ch – 9	Data Handling	15
Ch – 10	Mensuration	6
Ch – 11	Algebra	14
Ch - 12	Ratio And Proportion	5
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

NOTE: 10% of Term-I syllabus will be included in Term-II
As per new edition of NCERT Textbook prescribed by CBSE

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 7TH (SESSION 2023-24)

Term - I

Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 1	Integers	13
Ch – 2	Fractions & Decimals	16
Ch – 3	Data Handling	12
Ch – 4	Simple Equations	8
Ch – 5	Lines & Angles	12
Ch – 7	Comparing Quantities	13
Ch – 13	Visualisation of Solid Shapes	6
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

Term - II

Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 1	Integers	8
Ch – 4	Simple Equations	8
Ch – 6	The Triangles & Its Properties	13
Ch – 8	Rational Numbers	8
Ch – 9	Perimeter And Area	12
Ch – 10	Algebraic Expressions	10
Ch – 11	Exponents & Powers	13
Ch – 12	Symmetry	8
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

NOTE: 20% of Term-I syllabus will be included in Term-II
As per new edition of NCERT Textbook prescribed by CBSE

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 8TH (SESSION 2023-24)

Term - I		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 1	Rational Numbers	3
Ch – 2	Linear Equations In One Variable	7
Ch – 3	Understanding Quadrilaterals	15
Ch – 4	Data Handling	10
Ch – 5	Squares & Square Roots	15
Ch – 7	Comparing Quantities	15
Ch – 8	Algebraic Expression & Identities	15
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

Term - II		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 1	Rational Numbers	3
Ch – 2	Linear Equations In One Variable	6
Ch – 4	Data Handling	10
Ch – 6	Cube And Cube Roots	10
Ch – 9	Mensuration	15
Ch – 10	Exponents & Powers	12
Ch – 11	Direct And Inverse Proportion	6
Ch – 12	Factorisation	11
Ch – 13	Introduction Of Graphs	7
TOTAL		80
INTRNAL ASSESSMENT		20
GRAND TOTAL		100

**NOTE: 30% of Term-I syllabus will be included in
Term-II**

**As per new edition of NCERT Textbook prescribed
by CBSE**